

Boormeel onder de loep

Voor de één is het gewoon een hoopje zaagsel.
Voor de ander vormt één blik op dit materiaal in de microscoop de sleutel tot de oorzaak van houtaantasting: boormeel.

De larven van verschillende soorten houtaantasters knagen veelvuldig aan hout. Je kunt ze tegenkomen in woningen en in antieke of andere houten meubelen. In sommige gevallen is aan de uitvliegopeningen in het hout te zien met welke houtaantaster we te maken hebben, maar in de meeste gevallen is méér nodig om deze lastige knagers te determineren. Een goede aanwijzing voor determinatie wordt door het insect zelf aangeleverd: het achtergelaten boormeel. De wijze van knagen aan het hout door het insect zorgt namelijk voor een kenmerkende structuur van het boormeel.

GEWONE HOUTWORMKEVER

De meest bekende houtaantaster is ongetwijfeld de larve van de gewone houtwormkever (*Anobium punctatum* Degeer). Deze larven boren zich direct na de geboorte in het hout, waar ze gangen boren met een doorsnede van ongeveer 0,5 mm. Deze boorgangen zijn gevuld met boor- en vraatmeel, met daarin excrementen in de vorm van korreltjes. Vaak vindt men hoopjes boormeel onder het hout. De ellipsvormige bolletjes in het boormeel zien er scherp afgetekend uit, zonder stof: dit beeld is zeer kenmerkend voor de gewone houtwormkever!

GROTE HOUTWORMKEVER

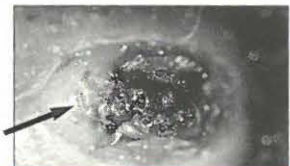
Een andere bekende houtaantaster veroorzaakt boormeel met een grove structuur en ronde korrelvormige excrementen. De larven van de grote houtwormkever (*Xestobium rufovillosum* Degeer) boren zich het liefst in door vocht en schimmels aangetast eikenhout. Ook voor de verdere ontwikkeling heeft de grote houtwormkever hout nodig dat door houtaantastende schimmels is aangetast. (Zie ook pag. 22)

HUISBOKTOR

De huisboktor (*Hylotrupes bajulus* L.) wordt sterk aangetrokken door de geur van hout. Het vrouwtje legt haar eieren in spleten in het hout, zodat de larven zich direct na het uitkomen het hout in kunnen boren. In ongunstige omstandigheden kan het larvale stadium wel

12 jaar duren! De huisboktorlarven treft men met name aan in vuren- en grenenhout. Het boormeel van de larven van de huisboktor heeft een unieke structuur: het bestaat uit korte ronde staafjes met grof poeder.

"Deze 3 stipjes vormen belangrijke determinatiekenmerken"

BRUINE SPINTHOUTKEVER

De bruine spinhoutkever (*Lyctus brunneus* Stephens) doet zich, zoals de naam al impliceert, het liefst te goed aan het spinhout van loofbomen. Het spinhout bevindt zich in de buitenste ringen van de boom, rondom het kernhout. Kenmerkend voor spinhout zijn de zachte structuur van het hout en de wijde vaten. Hoe meer zetmeel en hoe droger het hout, des te vatbaarder is de boom voor aantasting door de larven van deze spinhoutkever. De boorgangen van de bruine spinhoutkever zijn gevuld met zeer fijn boormeel, zonder excrementen. Dit boormeel ziet eruit als stof. Onder de microscoop kan men echter duidelijk een kristalvorm herkennen in de deeltjes boormeel.

ZACHTE HOUTWORMKEVER

Een houtaantaster die het voorzien heeft op gedroogde naaldbomen met bast of bastresten is de zachte houtwormkever (*Ernobius mollis* L.). De aantasting blijft beperkt tot de bast en de daaronder liggende buitenste spintlagen. Het boormeel bevat bolvormige excrementen, die duidelijk kleiner zijn dan de bolvormige excrementen van de larven van de grote houtwormkever.

1. boormeel van de gewone houtwormkever
2. boormeel van de grote houtwormkever
3. boormeel van de huisboktor
4. boormeel van de spinhoutkever

even weten

Boormeel is géén zaagsel.
Het bestaat voor 75% uit uitwerpselen van de larven die het hout als voedsel nuttigen.